

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.</p>
---	---	--

Város fejlesztés.

Ahhoz, hogy valamely város természetesen és folytonos növekedése mellett helyesen fejlődjen, ahhoz első sorban egy városrendezési tervre van szüksége, melynél a közlekedési, közegészségügyi, közgazdasági és művészi szempontok első sorban való érvényesülés mellett azokat a finánciális szempontokkal lehető összhangzásba hozzuk. Emmez összhang ugy értelmezendő, hogy a hazai vidéki városoknál túlzásokba ne menjünk nemcsak az anyagiak rovására, hanem kisebb városokban ne vezéreljenek oly szempontok és ne akarjuk mindazon és óriási leküzdhetetlen áldozatok árán azt létesíteni, — ami egy világvárosnál igen, de különben nem szükséges. De ne is legyünk oly kicsinyesek, oly szűk látókörűek és szűkmarkuak, hogy csak a mai helyzetet, felfogást, állapotot tartjuk szem előtt, hanem tekintsünk előre, számoljunk a jövővel, különben pótolhatlan hibákat követünk el. Csakis egy helyes program és a fentebb említett összes szempontok figyelembe vételével készített vá-

rosrendezési terv alapján lehetséges az, hogy a legközelebbi 30—50 évben minden városi mű, berendezés, építkezés helyesen és célszerűen beilleszthető a keretbe, melynél a meglepetésnek kellemetlenségeit kizárjuk.

Hazai városaink közül alig néhánynak van szabályozási terve, pedig minél előbb készítjük el: annál olcsóbb a rendezés.

Az a költség, melybe egy rendezési terv kerül — még abban az esetben, ha teljesen új felméréssel, térképezéssel is jár — még mindig elenyésző költség ahhoz képest, amibe a városrendezési terv hiánya folytán rosszul elhelyezett bármely építménynek az utólagos végleges szabályozás folytán szükségesé vált megvétele vagy eltávolítása kerül; és gyakran hosszú időn át mennyi kellemetlenséggel jár s mennyi akadályt gördít az utca vagy városrész forgalma és szebb fejlődés elé.

Hogy ez állításom minden városból vett példákkal könnyen illusztrálható lenne, az bizonyos. De nemcsak meglegyen a terv, szük-

séges, hogy a terv *határozatilag végleg meg is állapíttassék*, melytől csakis külön határozat alapján és különös figyelmet érdemlőleg *csak közérdekből* van eltérésnek helye, különben a legszebb terv írott vagy rajzolt malaszt és nap-nap után a szép és helyes terv dacára esetről-esetre pótolhatlan és száz évre szóló hibák keletkeznek az egyéni érdek és befolyás alatt és gyakran utólag — de már elkésve, maga az érdekelt látja be tévedését; és vallja kárát a várossal egyetemben.

Lényeges és fontos közérdek

kívánja tehát, hogy a városok az összes szempontok figyelembe vételével és gondos előrelátással készített városrendezési tervhez mielőbb jussanak, melybe a város jelen és jövő életének s fejlesztésének minden műve, berendezése, építménye tervszerűen beleilleszkedjen.

Minden város fejlesztésénél bizonyos *rendszer* kell követnünk, az intézményeket kellő sorrendben kell megvalósítanunk. Az utcákat állandó burkolattal nem célszerű addig ellátni, míg nincs csatornázásunk; ez utóbbi nincs helyesen

TARZAS

Hogyan kell vőlegényt fogni?

— Főkötő alá vagyó hajadonokfi gyelmébe ajánlva. —

„Grófnő!”

„Frici?!”

Egymásra néztek. A grófleány fénylő, a férfi félnék szemekkel.

Frici arca örömmámorban úszott — Erika grófnő mosolygott és tettette magát, mintha hirtelen remegés hatása alatt állana. De csakhamar összeszedte magát és erélyes kézmozdulattal a sarokban álló kis asztalkára mutatott. Ott három csinos kesztyűtartó doboz volt elhelyezve. Egyik rózsaszínű selyemből, csipkével borítva, a másik puszpangfából, borostyánbetéttel, a harmadik meg értékes ezüstfiligrán-munka volt. Igazán remek, tulajdonosunk izlését dicsérő dísz tárgyak voltak ezek!

„S ezek a dobozok”, kérdezé Frici, „döntsék el sorsomat?”

„Csak egyik! Véget akarok már vetni ennek a kínos állapotnak! Hónapok óta eped utanam; virágok, cukorkák, költemények, a legédesebb, a leggyengédebb figyelmességek özönlenek boudoiromba. Ön uton és uttalan utakon követ. Minden társaságban találkozom egy pagodával, a ki rám mereszti bronzsmeit és réám pislogva bolint a fejével! Ez ön! Megfigyeltem ezt jobban, mint sejtí! Oh, ne örüljön e vallomásomnak! — Ön nem eszik, ha véletlenül én is ugyanazon asztal mellett ülök, mint ön, ön fölsegít a kocsmra és alig tud, jó éjszakát” kívánni, oly—rekedt az imádatból. Tehát szerelmes belén, de kompromitál, mintha pellengerre akarná tenni jó hírnevemet, mintha örömet lelné abba, nogy nevétségessé tegyen. — Ennek most vége lesz, kedves barátom!”

„Istenem — —”

Ön fiatal, tapasztalatlan, s én-én a mostoha anyja lehetnék — hiszen már huszonegy éves vagyok. Ennek az állapotnak, mint mondám, vége kell, hogy szakadjon! Ime, itt vannak ezek a dobo-

zok — ön mint jeles költő, a ki annyi verset faragott tisztelemre, alighanem jobban ismeri Shakespeare-t, mint én, s azonnal tudni fogja, hogy — miként Portia — a sorsra akarom birmi, legyen-e a felesége! Sajnálom önt, Frici — de esélynél többet kettő ellen nem nyújthatok önek! Válasszon, megfontolva, orakulum-szerűen, szimatolva, sejdítve — a mint tetszik — az egyik dobozban megtalálja a boldogító »Igen«-t.”

Frici föluggrott.

„Kérem, maradjon nyugodtan, ne keljen föl, ne boruljon lábaim elé, ne nyuljon a kezemhez és — hallgasson. Arcának e vad kifejezésétől félek!”

A kecses grófkisasszony a pamlangra dőlt és félig csukott szemein át megfigyelte imádóját. Keskeny, finom kacsoi pókhálózatú, hófehér csipkekendővel bibelődtek, galambszürke papucskái kissé kikandikáltak reggeli pongyolája alól. Igazán igőz volt.

Frici inogott, arcát pir lepte. Hangoosan ujjongni szeretett volna, hogy Erika grófnő, ha mindjárt feltételelesen is, legforróbb kívánságát teljesíti. Tehát nincs

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutus hajainál, idült bronchitis, számarhurut és különösen lábhadozóknál influenza után** ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerházakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc).

➡ Mai számunk 6 oldalra terjed. ➡

megalkotva, ha nincs vízvezetékünk; középiskolákról csak akkor gondoskodjunk, ha az elemi iskolákkal rendelkezünk stb.

Első helyen mindenkor a közegészségügyi intézmények állnak, különösen a vízvezeték és csatornázás, melyek ezenfelül a tisztaság a kényelem és a tűzbiztonság nélkülözhetetlen eszközei.

A nagyszabású intézmények és közművek — mint például vízvezeték, csatornázás, világítás, burkolás: iskolák, városház, vágóhid stb. — jelentékeny áldozatot követelnek; és ezért hosszas, alapos előkészítést, megfontolást követelnek.

Ezen nélkülözhetlen alkotásoknál legcélszerűbb az összes költségek felől egyszerre tájékozódni és ha e művek költségeinek hosszabb lejárata (40—50 éves) kamat és tőkétörlesztési összege nem lépi túl a város közönségére kivandó adó alakjában annak adózó képességét, úgy ez intézmények néhány év leforgása alatt megvalósíthatók. Ha egy város helyes program alapján egyszerre vagy néhány év leforgása alatt összes főbb szükséges műveit létesíti és ezt hosszabb lejárata kölcsönpénzből teremti meg, ez nem tekinthető könnyelmű gazdálkodásnak; ha oly alapon történik, hogy a lejáratú idő előtt még esetleg felmerülő kisebb beruházásokhoz a polgárság adózása még könnyen emelhető kissé és nem vesszük már most a túlzásigénybe. Az pedig jogos és méltányos hogy minden terhet nemcsak a mai nemzedék viseljen, hanem viseljék azt utódaink is, kik e művek előnyeit velünk egyaránt élvezik.

Ha ily alapon és szempontból fogjuk fel a városfejlesztés műveit, úgy a városok gyors fejlődésnek indulnak.

(Vége.)

kizárva, hogy az övé legyen, hogy e drága angyali lényvel oltár elé léphessen!

Mégis tévovázott, Zavartan hebegett: „És ha rosszul választanék?”

A grófnő legkegyetlenebb, leghidegebb arckifejezését szedte elő és bitározott, szinte metsző hangon jelenté ki:

„Akkor, kedves Frici, ön a világ legpechesebb embere! Akkor — bármennyire sajnálnám, de megesküdtem reá-örök időkre el lesz bocsátva. Értette — akkor! „Rettenetes szeszély, szép Pontia!”

„Lássá, ily módon vigasztalom magam! Ha meg kellett történnie, úgy győzelme véletlenség volt, nem egyéb egyszerű véletlenségnél! Szerencsétlensége azonban megment attól, ha kikoszarazom! Tehát válasszon!”

Frici hosszadalmasan, kétségbeesve szemlélte hájos kínzóját. Látása felbátította. Mint az örült rohant a dobozok felé, megfogta a legelső, mely keze ügyébe akadt, minden választás nélkül, leborult a grófnő előtt, s örömmujongva felkiáltott:

„Igen — igen — igen!”

Az óra-már többször jelezte a negyedórákat, míg Frici értelmes összefüggő társalgást kezdhett, Szíve ösztökélte, hogy kérdezősködjön, ujjongjon és ömléngésekkel ha mozza el ezt a különös leányt, a ki Istenítetre bízta, legyen-e neje, a

A tejhamisítók.

Aki a szociális egészségügy iránt csak parányit érdeklődik, az tisztában van azal, hogy igazi eredményes egészségügyet nem annyira gyógyítással, mint inkább azzal lehet elérni, hogy az egyes betegségeknek elejét kell venni. Sokkal többet ér a gyógyításnál kitanítani a nagyközönséget arra, hogy miként védekezzék az egyes bajok ellen. Amikor így kiszoktuk oktatni a nagy publikumot arra, hogy miként lehet eredményesen szembeállani a betegséget okozó káros befolyásokkal szemben, akkor minduntalan azt hangsúlyozni, hogy fő: a táplálkozás. A táplálékok legelseje pedig: a tej.

Csak hogy a humanista orvos mindig helyes táplálkozást ért a táplálkozás alatt, a tápszerekről pedig ab ovo felteszi, hogy azok igaziak, nem hamisítottak.

És mit mutat a tapasztalat? Nemde azt, hogy a tápszerek legnagyobb része, különösen pedig a tej hamisított. Az emberi kapzsiság sokféle lelketlen üzelmek között talán egy sincsen ilyen fellázító. Nem elég, hogy az ember, különösen pedig a szegény ember, a legkeservesebben bir mai napság annyit keresni, amennyi valahogy elég arra, hogy nagyon is kimért táplálékot biztosítson vele magának és a családjá számára; az élelmiszer, amit verejtékes munkája árán szerez, gonosz és lelketlen kufárok pancsa és gyártmánya akárhányszor élvezhetetlen silányság, sőt az egészségre egyenesen káros, veszedelmes, mérges, vagy romlott anyagok vegyülete. A csalásnak ez a fajtája annál felkavaróbb, mert leginkább a szegény népet sújtja.

Egyike azoknak az élelmiszereknek, amelyeket leggyakrabban szoktak hamisítani, a tej. Éppen a tej, amit pedig a szegény néposztály számára a fő-élelmiszertek lehet tekinteni. Mily lelkiismeretlenség az, ha ezt az egyetlen táplálékot is erősen megrongálva, vagy pláne úgy kapja, hogy megbetegethet tőle.

Ami a tejhamisítás körül az egész országban történik, az szegénytelen. Lép-ten-nyomon rábizonyul a tejkereskedőkre valami csunya visszaélés, meg is büntetik őket olyformán, mintha a vásott fiúnak, aki szándékos gonosszággal beveri valakinek a fejét, baraczkot nyomnánk, viszonzásul a fejére, de azt is minél szelidebben, nehogy megsokálja.

Berlinben most egy tejhamisítót egy esztendei börtönrre ítélte a bíróság. Ennél becsületesebb ítéletet mi sem óhajtanánk.

vagy sem! Szerencéje mámorba ejtette, megrészegette. Pajkosan, fénylő szemekkel nézett reá és megkérdezte:

„És ha rosszul választottam volna? Mi történt volna akkor? Csakugyan el kellett volna távoznom örökre?”

Erike öntudatosan mosolygott, oly nőies hamissággal, hogy Frici hirtelen egészen kicsinynek érezte magát ennyi főlény láttára.

Tehát, csakugyan csak véletlen volt, egy kegyes szeszély,“ panaszkodott és majdhogy könybe nem lábadtak szemei.

Erike most már kacagott, közben kinyitotta a bambán néző vőlegény előtt a másik két dobozt.

Mindegyikben egy rózsaszínű papírka volt. Mindegyik papírkára pedig ráírva: „Igen — igen!”

*

Lássák, tisztelt kisasszonyaim, ily egyszerű és csalhatatlan módon lehet vőlegényre szert tenni.

Nem kell hozzá egyéb, mint egy komoly szándéku, imádó fiatal ember, a ki viszonzószertettis. Legfejjebb még a papának és a mamának is kell tetszenie — s bátran elbe lehet tenni a dobozokat!

Bár csak megértenék már a mi fórumaink is, hogy az élelmiszerhamisító egyike a legveszedelmesebb gonosztevőknek s a szerint bannának el velők! Nem apró pénzbírótság az ilyesminek az orvossága, hanem mindenkorra eltiltás az élelmiszer áruháztól, még pedig már az első gaztett után és azonkívül börtön, — illendő, bőséges mértékben.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** Vármegyénk főispánja Csa hó Zsigmond dr. f. hó 28-án községünkben időzött és ez alkalommal megvizsgálta a helybeli főszolgabírói hivatal, természetesen, hogy az összes ügykezelést a legnagyobb rendben találta, még az este visszautazott a vármegye székhelyére, Szentesre.

— **Megyei képviselő választás.** 6 évvel ezelőtt választott vármegyei bizottsági tagok mandatumá lejárt, ennek következtében az új választásokat november hó 15-ére tűzte ki a vármegye. A helybeli 48-as párt már akcióba is lépett, amennyiben ebben a tárgyban a választó polgárokat a mai nap d. u. 1/2 4 órájára pártkülönbség nélkül meghívta.

— **▲ csongrádi Szécsenyi kör.** Mint lapunkban már megírtuk, a nevezett kör elnöke Dr. Henrik István kir. közjegyző az országos selyem tenyészési miniszteri megbízott urhoz Bezeredy Pálhoz kérelmet intézett, a selyem tenyésztés meghonosítás érdekében, Csongrád város előljárosága szintén kérelmet intézett és felajánlotta támogatását e fontos ügyben. Bezeredy Pál miniszteri meghatalmazott ur a napokban küldötte be Fáy Zoltána selyemtenyészési főfelügyelő urat Csongrádra, s itt megtekintette az eper fákkal kiültetendő tetületeket, ezental a Herke város sarkán levő libalegelők akácások, a holt Tisza partja a bőkeny alja és a város szélek öztüti terület mind alkalmasak lenének a kiültetésre és befásítása. Az eperfákat az állam adná díjtalanul a községeknek, s ha pár év alatt lesz majd elegendő szederfa Csongrádon, akkor itt is felvirágozhat a selyemtenyésztés, amely Bács és Torontál megyében már milliókat jövedelmez.

— **Kitüntetés.** Blázsik Mihály igazgató szép kitüntetésben részesült. Miskolcon rendezett kiállításon 2 drb. emzeni ludja *diszoklevelet* nyert, mely állatokat a kiállítás igazgatósága 50 koronáért adta el. Gratulálunk!

— **Sima Ferenc halotti bizonyítványa.** A szegedi ügyszeghez f. hó 27-en érkezett meg a clevelandi konzulátustól Sima Ferenc halotti bizonyítványa. Ezzel az okirattal végleg lezárul a szomorú véget ért, egy olyan férfi drámája, ki talán jobb sorsot is érdemelhetett volna. A kir. ügyészség most már hivatalosan konstataálja, hogy Sima Ferenc nincs többé és így beszüntetik az ellene folyamatba tett büntügyi eljárásokat és a körözést.

— **Étterem megnyitás.** Goda István a Magyar Király szálloda jönevű vendéglőse a hirdetési rovatunkban teszi közzé, az ujonnan átalakított étterme megnyitását. Igazán elismeréssel kell adóznunk nevezett vendéglősnak, mert ő csakugyan mindent elkövet a helyisége kényelme és csinosaság tétele érdekében, amiért nagyon is rászolgál a pártolásra. Felhívjuk tehát az uton mi is t. olvasóink érdeklődését a szép helyiség iránt, hogy azt tömegesen látogassák.

— **Élelmiszerek drágasága.** Aki a csongrádi heti piacon megfordul, azelőtt kétségtelenül megbotránkoztató ama uzsora, amellyel egyesek a szegénysorsu embereket kizsákmányolják. E y máza krumpli 6 frt holott az illető Rum községtől 2 frtért kapja. Egy máza tengeri 7—8 frt, holott fele árán kapja Kis Várdáról az illető kereskedő. Kunszentmárton városban is ép ily módon szpolyozták a közönséget az uzsorások. Azonban e város

Teljesen ártalmatlan arceszépítő szer a „Kamilla krém.” Hatása bámulatos. Ára 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél: Balkányi Lajos a „Mégváltó”-hoz címzett gyógyszerárában Csongrádon.

polgármestere közbe lépett és ő maga, illetve, a város hatósága hetenként 100 vagon krumplit és kukoricát hozatott Rum (vasmegye) és Kis Várda (szabolcs megye) községből és azt olcsó áron piacra vitette s elárusította a nép között. Bizony a gazdák és munkások itt is megtehették, hogy eziránt kérelemmel járuljanak a hatóságokhoz esetleg a földművelési minisztériumhoz, ahol két kézzel kapnak minden alkalmon, amelylyel használhatnak a gazda közönségének és szegény munkás népnek.

— **Ritka madár.** A m. héten Lantos Pál a tanyák között olyan madarat lőtt, amely nálunk csak nagy ritkán fordul elő. A madarat felelős szerkesztőknek hozták be megállapítás végett, ki azután megállapította, hogy a madár nálunk a nagyobb kiterjedésű homok pusztákon is elő szokott fordulni, sőt néha költ is, de de ami vidékünkön csak keresztül utazik. Különben Dél-Európa, Észak-Afrika, Közép-Ázsia, Kína, Perzsia, Arábia és Indiába igen gyakran és utóbbi helyen izletes husa miatt sólyommal vadásszák. A madár neve: Ugartyuk, a nép bagolyfejű sneffnek is nevezi (Oedicnemus oedicnemus). Kár, hogy a madarat amennyiben a lővés összeroncította, a muzeum számára kitömní nem lehetett.

— **Használjon B a l k á n y i-féle Kamilla arccrémét.**

Torontál és Bácsmegye. A selyem tenyésztésből Torontál megye eddig 7 millió 524.260 koronát kapott, Bácsbodrog vármegye népe pedig 18 millió 38 ezer koronát vett be tisztán a selyemgubókól, azonkívül, hogy néhány selyemgubó gyárba pár száz munkás állandó foglalkozást talál.

— **Az olasz borbohozatal Fiumén át** a legutóbb hozott rendelet folytán teljesen megszűnt. A megengedett behozatal vasúton kerül a magyar állomásokra, óriási elkeseredésre az itteni borkereskedő cégeknek. A tengeren való behozatal tehát ezentúl lehetetlenné vált. Ezzel szemben Dalmáciából jó és nagymennyiségű bort szállítanak hozzánk. Egész hajórakományok érkeznek, különösen Spalató, Vodice, Curzola és San-Pietro vidékéről. Érdekes, hogy az idén egyes borkereskedők, nem várva be a szüretet, és szőlőt vásárolták össze és azt otthon préseltetik. Mindenesetre jó idea, melyet egy prágai cég honosított meg.

— **A kamarák a képviselőházban.** Az eszmék összezavarása, a fennálló intézmények és helyzetek felre ismerése sokszor fura javaslatokat szül. Ilyen a marosvásárhelyi keresk. és iparkamara legutóbbi teljes ülésének határozata, mely szerint a kamara feliratot intéz a kereskedelmi kormányhoz, hogy a kereskedelmi és iparkamaráknak — miként Ausztriában — a parlamentbe képviselő-küldési jog biztosítsák. Felesleges hozzátennünk talán, hogy az indítvány nálunk, ahol szabad népképviseleti parlamenti rendszer van, kiyihetetlen.

— **Mozgó fényképek Csongrádon.** Ma vasárnap este a Központi szálloda nagyszobájában igen érdekes mozgófényképeket mutatnak be, a többi közt lesz az orosz-japán háború és Szarvas vadászat amerikaiában. A beléptidíjak nagyon mérsékeltek, így módjában lesz mindenkinek e kellemes és ismeretterjesztő látványosságot megtekinteni.

— **Erős, egészséges gyermekeket nevelni minden anya egyedül célja,** s ezt eléri, ha gyermekét a serdülő korig csukamájolajjal táplálja. E célra legjobb a **Zoltán-féle csukamájolaj,** melynek se rossz íze, se szaga nincs s a gyermekek nagyon szívesen veszik. Üvege 2 korona a helybeli gyógyszerárakban.

— **Végrehajtás akadályokkal.** Az idei rorsz termés különösen mélyen sújtotta F. M. földesurat, kenek birtoka túl volt amogy is terhelve és a végrehajtások napirenden voltak nála. A végrehajtó, ki a

szomszéd városból jött mindig a tanyára, nagy elűzékenységet tanúsított mindenkor a földbirtokossal szemben, úgy hogy mindig egyedül végezte feladatát és se becsús, se fiskális nem kísérte utjára. Azért meglepte, midőn egypár héttel ezelőtt a régi kutia kapuit éppen a szemé előtt zárták be és az uraság kocsisa a rácson át megmagyarázta, hogy a végrehajtót kísérettel együtt nem engedi át a nagyságos ur a kapun. Iliába magyarázta a végrehajtó, hogy az a két ur, ki vele jött, előtte teljesen ismeretlen s csak a véletlen alkalmatosságot használva ki hozta őket az ő kocsiján az urasághoz, a kocsis nem nyitott kaput, mert kérésére, hogy mit keres akkor itt az a két ur is azt a választ kapták, hogy ők csak az urasággal hatszemközt intézhetik el jövetelük célját. Majd a végrehajtó az idegentől bocsánatot kérve, egyedül ment be a földesurhoz és felvilágosította a ház urát a künn várakozó két ur kinos helyzetéről. A házigazda ezek után egy külön szobában fogadta a két látogatót. Ezek megkérték, hogy most már tekintettel arra, hogy végrehajtó van a háznál zárna be ezen lakosztályhoz vezető ajtókat, mert előbb nem mondják el jövetelük célját. A látogatók relytőjes magaviselete nagyon izgatottá tette a földes urat. Az izgalom azonban a szóval ki nem fejezhető öröm hatása alatt csak fokozódott, midőn megtudta, hogy ezek a vendégek Török A. és Társa budapesti bankkaszából jöttek, hogy kifizessék neki az előző napon nyert legnagyobb 400.000 koronás főnyereményt. A végrehajtó segédszemélyzetének tartott vendégek — most már a szerencse követi, árverési jegyzőkönyv helyett hálalevelet vittek el a Török bankháznál.

Anyakönyvi bejegyzések.

1904 év október 21—28-ig.

Születések:

Hürkesz Francis, Kádár Erzsébet, Bori Imre, Dányi János, Molnár József, Turi Mihály, Félégyházi Kis Imre, Kátai Farkas, Várai Erzsébet, Makó Margit, Makó leány, Kallai István, Vata Tamás, Gémes Margit, Sági Farkas, Mucsi Pál, Győri Julianna, Marsovszki Erzsébet, Georgiádes Imre, Pozsár Ilona, Gyánti István, Balog János.

Eljegyzések:

Pocik József Kaciba Erzsébet, Balog Imre Forgó Rozál, Lévai Pál Varga Franci, Viktor József Kolonyi Anna, Horvát Varga Sándor Forgó Mária, Kiri Varga János Donka Francis, Hegedűs Pál Kellier Zsófia, Benedek Gáspár Gyovai Márta, Major Pál Víg Dávid Ágnes, Georgiádes Sándor József, Lévai Piroška, László Rókus Tancos Margit, Gulyás Pál Nagyistók Katalin, Tolh József Réti Ida Erzsébet, Roza Isván Oláh Rozália, Domokos György Sági Viktória, Tari Péter Bárdos Ágnes, Patai Mihály Blaskovics Ágnes, Dávid Mihály Vince Veron, Kátai Pál Kocsis Mária, Pusztai Mihály Győri Erzsébet, és Lajos István Tót Viktoriával.

Házasságkötések:

Csóbán Mihály Varga Viktória, Radics János Domokos Mária, Drahot Szabó Pál Sarusi Kis Anna, Kolos Mihály, Marik Mária, Turi András Kovács Julianna, Baros Mihály Dinyés Rozáli, Natyistók Mátyás Lantos Juliannával.

Halálozások:

Kávai József 62 éves bélszavardás, Pitrik Antal 62 éves agybénulás, Lévai Rozália 17 hó bélhurut, Magony Etelka 1 hó veleszületettgyengeség, Makó Margit 8 óras veleszületettgyengeség, Makó leány hálvaszületett, Lackó Ilés 20 éves tüdőgyulladás, Krausz Vilma 3 hó görcsök, Nagy László 19 éves tüdőgümőkör, Csóbán Mária 17 hó tüdőgyulladás, Huszka Pál 44 év tüdőgümőkör.

CSARNOK

KÖNNYEK.

*Hirnév, dicsőség, szerelem
Magasba vágyó büszke álmok
Jók vagytok ti a boldogoknak,
Kik hősként vágva a haboknak,
Járnak az élet-tengeren.*

*De akiket a sors partra vet,
Tört lélekvesztőn megzúllva,
Azoknak távol ködben intnek,
Mint Tantalusznak égi kincsek,
Azoknak szívem nem nevet.*

*Azoknak már csak könnyje hull,
Forró könnyek, fájók, kesergők,
Mik arcunkon végig peregnek,
S közben egy-egy reményt temetnek,
Amit tápláltunk botorul.*

*Ó könnyeim csak hulljatok,
Szántások végig arcomat,
Amíg ti vagytok, addig élek,
Amíg ti vagytok, tán reméllek,
Ha ti sem lesztek meghalok.*

Hűvös Róbert.

Felelős szerkesztő: **Eder János.**
Társzerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Szerkesztői üzenet.

H. B. urnak Bpest. Csinos versét köszönjük. Dacára annak, hogy mi verseket csak nagyon ritka esetben közlünk és az Öné elkésve is érkezett mégis beiktattuk. Ebből láthatja, hogy dolgozatait szívesen vesszük és ha csak lapunk tere megengedi azoknak helyet szorítunk.

426 sz.

1904.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szegedi kir. törvényszéknek 1904 évi 10504 számú végzése következtében Dr. Grósz Arnold ügyvéd által képviselt Kaszaniczki István javára Mucsi János és Laczkó Illés ellen 150 K és járulékaik erejéig 1904 évi Junius hó 23 án foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 781 kor. 81 fill.-re becsült következő ingóságok, u. m. borok, korcsmai berendezések, üres hordók, 3 szőke szőrű sertés és különféle tárgyak nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. járásbíró 1904 évi V 188 b számú végzése folytán 119 kor. 70 fill. hátralékos tőkekövetelés ennek 1904 évi Szeptember hó 16 napjától járó 6% kamatai) és az újabb költségek erejéig végrehajtást szenvedtek lakásán Csanyteleken leendő eszközzésére 1904 évi október hó 31-ik napjának d. e. 10 és következő órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett; a legtöbbet igénylők, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok mások is le és felül foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csongrádon 1904 évi Okt. hó 17.

R. Papp István.
kir. bír. végrehajtó.

— Az amerikai kiutazásról. Gróf Tisza István miniszterelnök kifejezetten kijelentette a képviselőházban, hogy a kivándorlót semmi körülmények között sem akarja megfosztani a maga szabad elhatározásától. Mindenki arra utazhatik, a merre akar. A miniszterelnök ugyancsak a képviselőház nyílt ülésén hangsúlyozta, hogy egyetlen egy kivándorlót sem fognak arra kényszeríteni, hogy Fiumén keresztül hagyja el az országot. Ezen az utvonalon tízenyolc napot kell a tengeren tölteni, hogy Amerikába eljussunk. A községi és körjegyzőket utasította ugyan a magyar kormány, hogy a kivándorlóknak a fiemei tízenyolc napos amerikai utirányt ajánlják, ám a jegyzők ennél tovább nem mehetnek. Ajánlani ajánlhatják a hosszabb tengerei utazást, de nem kényszeríthetnek rá senkit. Mert ha a kivándorló kijelenti, hogy Brémán keresztül akar utazni, ahonnan 7 nap alatt éri el Amerikát, a jegyző az utlevelet Brémán át is köteles kiállítani. Az esetben azonban, ha a jegyző ezt mégis megtagadná, a kivándorlónak jogában áll a jegyző ellen panaszt emelni a vármegye alispánjánál. A vármegye alispánja majd elrendeli, hogy a jegyző adja ki a kivándorlónak a brémai utlevelet. Ha mégis akadna valaki, aki a kivándorlót egyéni szabadságától megfosztva, kényszeríteni akarja a fiemei utra, az ellen sürgős beadványt kell intéznie gróf Tisza István miniszterelnöknek, mint belügyminiszterhez Budapestre. A miniszterelnök kétségtelenül igazságot fog tenni. A ki a brémai utlevelet megkapta, Oderbergen keresztül akadálytalanul utazhat Brémába és onnan 7 nap alatt kijut Amerikába. Az ügynököktől senki semmi esetre se ijedjen meg. Az ügynökök vagy megbízott senkit fel nem tartóztathat s ha valamelyik mégis megkockáztatná, azt az ügynököt nyomban fel kell jelenteni a miniszterelnöknek, még pedig a legczélszerűbb, ha a kivándorló ott, a hol feltartóztatják, rögtön sürgönyplankettát kér és az ügynököt gróf Tisza István miniszterelnök budapesti címére szóló táviratban kér megbüntetni. A miniszterelnök ilyen esetben tüstént intézkedik, hogy a kivándorló szabadon utazhassék, sőt arra is kell, hogy gondja legyen, hogy az ügynököt megbüntessék. A miniszterelnök az ügynököktől is megköveteli és kell, hogy megkövetelje, hogy a törvényt tiszteletben tartsák s azokat a kivándorlókat, a kiknek brémai utlevelük van, ne háborgassák. Utlevel nélkül senki se utazzék Amerikába. Már azért sem, mert hiszen utlevelet mindenki kap. *Missler F. Bremen.*

446. sz.
1904.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kecskeméti kir. törvényszéknek 1904. évi bb93 számú végzése következtében *Dr. Zambó Géza* ügyvéd által képviselt *Félegyházi mezőgazdasági ipari és kereskedelmi bank részv. társ.* javára *Horváth Varga Farkas és társai* ellen 500 K s járulékaik erejéig 1904. évi Szept. hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1482 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m. lovak, szarvasmarhák, sertések és egy kocsit nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. járásbíróság 1904. évi V 289 2. számú végzése folytán 500 kor. tőkekövetelés, ennek 1904. évi augusztus hó 15. napjától járó 6% kamatai, és 1/2% váltódíj eddig összesen 113 korona 25 fillér-ben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedettek tanyai lakásán, Csongrádon leendő esz.-közlésére 1904. év nov. hó 17. napjának délelőtti 9 és következő órája határidőül kituzetik és a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csongrádon, 1904. évi okt. hó 21. napján.

R. Pap István

kir. bír. végrehajtó

Csodás és biztos hatású arc tisztító és szépítőszerek,
melyek nemcsak hazánkban, hanem az egész világon közkedveltségnek örvendenek a

KRIEGNER-FÉLE

Akácia- Crème 2 K
Poudre 1 K
Szappan 1 K

3 darab 1 dobozban 2 K 80 fill.

Pár nap eltávolít szeplőt, májfoltot, mitesszert, stb. Biztos, hogy nem ártalmas, hanem fiatalítja, szépíti az arcot. Kapható a

„KORONA, GYÓGYSZERTÁRBAN” BUDAPEST,
VIII. KALVIN-TÉR. (BAROSS-UTCA SÁROK.)

Postai szétküldés naponta.

Étterem megnyitás.

Tisztelettel értesitem Csongrád város mélyen tisztelt közönségét, hogy ma vasárnap az ujjonnan átalakított és fényesen berendezett

ÉTTERMEMET

az első zenekar közreműködésével tombolával egybekötve megnyitom.

Jó ételekről és italokról gondoskodom.

Kérem a mélyen tisztelt közönség szives pártfogását

Kiváló tisztelettel
GODA ISTVÁN

vendéglős.

„MAYER“ gépgyár

vas- és fémöntőde részvény-társaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

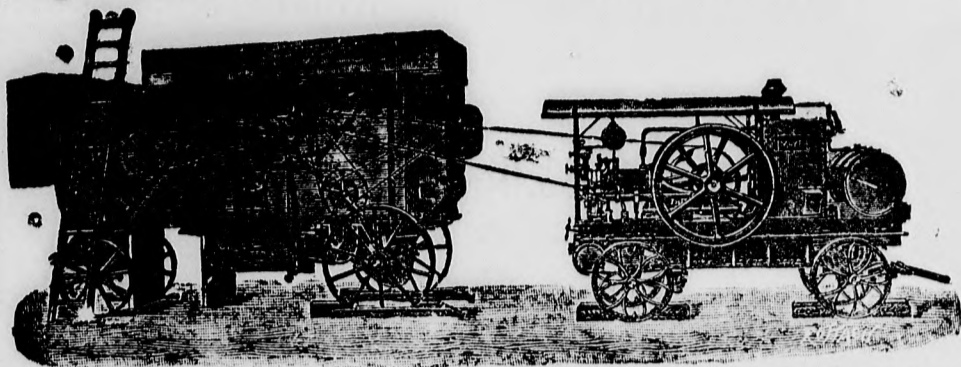
Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, ^{kitűnő szerkezetű} Benzin- és szívó-gőzmotorokat ^{2-50 lóerőig.}

Benzinmotoros cséplőkészletek

Legolcsóbb üzem!

Tűzveszély kizárva!

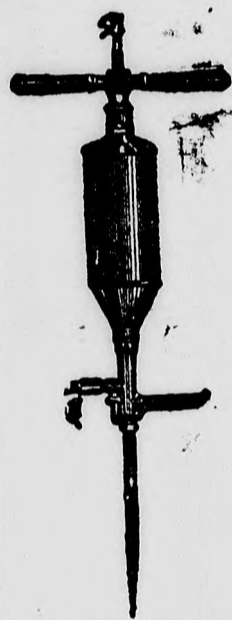

Malomépítészeti: Új hengerek, minden e szakmában vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegességek: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad. víznyomású borsajtók.

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselőisége.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

A szénkénegezési idényre!

Legpontosabban adagoló, legegyszerűbb szerkezetű és legtartósabb

szénkénegefeszkendő

az

„EGYSZERŰSÉG“

Kosinszky Viktor igazgató szabadalm- szénkénegefeszkendője.

Kizárólagos gyártása és eladása:

SCHOTTOLA ERNŐ

cégnél

BUDAPESTEN, Andrassy-út 2. szám.

A szénkénegefeszkendők ellenőrzésére szolgáló mérőhenger ugyanitt kapható.

Bő tájékoztató leírást és utmutatást a gyártó eljárásához ingyen és bérmentve küldöm meg.

4% - OS

PÉNZ

törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan $\frac{3}{4}$ értékeig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évig terjedő időre **gyorsan és diszkrétan.**

Bank- és magánadósságok convertálása.

LANGSAMU

Budapest, VI., Nagymező-u. 12.

A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva.

Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek.

Osztálysorsjegyek: $\frac{1}{4}$ K 12.-, $\frac{1}{2}$ K 6.-, $\frac{1}{4}$ K 3.-, $\frac{1}{8}$ K 1.50 (Válaszbélyeg.)

A vidéken lakó családoknak

mellőzhetetlen

a higiénikus és teljesen szagtalan osász. és kir. szabadalmazott

szobakloset,

mely mint elegáns butoradarab, bármilyen lakásban elhelyezhető.

Betegtoló kocsik

Hyg. köpcseszék

Bidettek és irrigatorok

Mosdó- és fürdőkádak.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve küld

GUTTMANN L.

closet-gyár

Budapest, IV., Városház-utca 2. szám. (Kosuth Lajos-utca sarkán.)

VILÁGHIRŰ!

a „REKORD“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu archépeiről, melyeket elismert művészek által készített, számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerő levél a világy minden tájáról.

Első rangú képek árai:

Olaj- aquarel- és pastell festékben fénykép után 48 cm. nagys. ára 20 kor.

Legjobb kivitelű brom- Platin és kráterrajz 5 kor.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu festményt készítünk mindenkinék teljesen ingyen, ha részünkre 5 rendelést szerez és azokat egyenként vagy egyszerre beküldi.

„REKORD“

festészeti műintézet, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 48.

452. sz.

1904.

Árverési hirdetményi kivonat.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kecskeméti kir. törvényszéknek 1904 évi bb92 és bb93 számú végzése következtében Dr. Zambó Géza ügyvéd által képviselt A félegyházi mezőgazdasági ipari és kereskedelmi bank r. társaság javára Horváth Varga István Horváth Varga Imre és Horváth Varga János ellen 200 és 500 K s járulékaik erejéig 1904 évi Szeptember 15-én fogadott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2426 kor.-ra becsült következő ingóságok u. m.: Szarvasmehák, lovak, sertések és kocsik nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csongrádi kir. járás-bíróság 1904 évi V 274 2 számú végzése folytán 200 és 500 kor tőkekövetelés ennek 1904 évi Augusztus hó 15 napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{8}$ % váltódíj és eddig összesen 181 kor. 95 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedettek tanyai lakásán Csongrádon leendő eszközzésére 1904 évi november hó 7-ik napjának délelőtti 10 és következő órája határidő kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Csongrádon 1904 évi október 21.

R. Papp István.
kir. bír. végrehajtó.

**BRÁZAY FÉLE
SÖSBORSZESZ**

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS HÍRDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Jorgó János

órák: gyári raktár: Wien III/4
Rennweg Nr. 75 B.

Levelezőlap elegendő hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olesó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, részletes teljesen kizárva.

Órajavítási műhely

Mindenemű zselóra új rugó behelyezése 40 kft.
Minden vásárolt vagy javított óráért kezességgel vállalom. Kivonat a nagy árjegyzékből:
7737. sz. legolesob, legjobb strapacóra
nickel tokban 36 órai járással . . . . . frt 2.20
8039. sz. valódi ezüst páncéllánc 15 gr. . . . . 1.—
7858. sz. ezüst remontoir dupla fedelű . . . . . 5.—
8989. sz. ingaóra utóművel, 2 súlyal 11.50
130 cm. magas 1.20
7939 sz. jó ébresztő óra 1.20

Szíveskedjék nevenre és hárszámomra pontosan figyelni.

Ne vegyen senki

HANGSZERT,

mig

Reményi Mihály

mű-hangszerész

egujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca 44 l. sz.

Egy

jól irni és olvasni tudó fiu

tanulónak

és egy erős fiu mindenesnek könyvnyomdában azonnal felvétetik.

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul

kedvez főárudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is a legnagyobb nyereményeket.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 15. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000.** 1 nyeremény **400.000.**

1 a **200.000.** 2 a **100.000.** 1 a **90.000.** 2 a

80.000. 1 a **70.000.** 2 a **60.000.** 1 a **50.000.**

1 a **40.000.** 5 a **30.000.** 3 a **25.000.** 8 a **20.000.**

8 a **15.000.** 36 a **10.000** korona és még sok egyéb.

Összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000** korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt— 75 v. k. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1,50 v. k. 3.—

$\frac{1}{2}$ " " " 3.— " " 6.—; $\frac{1}{1}$ " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beki-
dése** ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi november hó 13-ig

bizalommal hozánk beküldeni

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

bankháza Budapest.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főárudánk osztálysorsjáték üzletei:

Központ: **Teréz-körut 46 a.** I. fiók: **Váci-körut 4/a.**

II. fiók: **Muzeum-körut 11/a.** III. fiók: **Erzsébet-körut 54/a.**

Rendelőlevél levágandó.

Török A. és Társa bankháza Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben $\left\{ \begin{array}{l} \text{utánvételre kérem} \\ \text{postautalvánnyal küldöm} \\ \text{mellekelem bankjegyekben (béljegyekben).} \end{array} \right. \left. \begin{array}{l} \text{A nem tetsző} \\ \text{törendő.} \end{array} \right.$

Pontos cím: _____

HIRDETÉSEK

lapunk kiadóhivatalában jutányos áron felvétetnek.